

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: Negyedévre . . .	3 korona.
Egész évre	12 "
Vidékre: Negyedévre . . .	5 "
Egészévre:	20 "

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Gyula

Kiadó laptulajdonos:

László József.

— Eg. szám ára 4 fillér. —

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 9. — Telefon 275.

R O S T A.

Tisza István grófnak akadt egy-két nagyon sürgős elintézni való dolga Budapesten. Hát felutazott a fővárosba és elintézte a dolgait. Azután felment a szabadelyű pártkörbe s hétfőn délután 2 órakor visszautazott Gesztre.

Ugy-e bár ez felette egyszerű, cseppet sem bonyolult napi hír vagy ha úgy tetszik személyi hír a miniszterelnökről.

Legalább a józan eszű ember keresve sem találhat benne homályt, bonyodalmat, titokzatosságot.

De mit törődnek az édes ellenzéki lapok a józanésszel? Nosza világgá kürtölik tehát, hogy Tiszát hirtelen, váratlanul, rejtelmesen Bécsbe hívták. Tisza félhivatalos szócsöveit ezt titkolják ugyan. Tény azonban, hogy Tisza a múlt éjjel kölesönkérte valamelyik gellérthegyvi boszorkány automobilját, azaz seprőnyelét és azon Bécsbe repült. E mögött tehát valami végzetes ügy lappang.

Már most szín valóság az, hogy a miniszterelnök külön kocsiját tegnap délután az aradi gyorsvonathoz kapcsolták, a miniszterelnök három perccel 2 óra előtt felszállt és a gyorsvonattal pont 2 órakor elindult vele Szajol-Csaba irányában haza felé.

Én láttam őt, beszéltem is vele. És látta száz meg száz utas a keleti pálya udvaron és a máv. vonalán.

De azért csak tessék elolvasnia a jobban értesült lapokat:

Szemfényvesztés az egész, aki Gesztre utazott, az nem az igazi Tisza volt, az csak a tartalék Tisza lehetett; mert az igazi Tisza István csak azért is Bécsbe utazott, hogy ott eladja a hazát.

Semmi kétség, — el is adta . . .

* * *

Kossuth Ferenc ellenben megmentette a hazát Nánáson azzal a jeles eszelekedéssel, hogy kikaparta Eötvös Károly szemét — néhány száz kilométernyi távolságból, mivelhogy Eötvös 67-es alapon akar negyvenyolekaskodni. Az Egyetértés-en ugyan egymás mellett a nevük, szóval testvériesen egy gyékényen árulnak Eötvös és Kossuth. De hát Nánáson szidni kellett valakit, mert e nélkül nincs politika.

Kivette továbbá részét a haza megmentésének dícső munkájából Csávolszky

Lajos is, a ki Fülöpszálláson megalapította a legújabb pártot, mely *Függetlenségi Kossuth Lajos párt* néven iródott be a nagy tettek történetkönyvébe.

Legjobban örülhet ennek a pártoskodó egyetértésnek vagy egyetértő pártoskodásnak Hock János, a legnagyobb politikai pártfogó. Ő már volt függetlenségi: mérsékelt ellenzéki, nemzeti párti, kormánypárti, most pedig új-párti. Ime foghat magának újabb pártot. Vagy csinálhatja ő is pártot. Hiszen ugyanis az a legújabb politikai divat, hogy: *egy ember már párt*. Lásd: Vázsonyi-párt, Beöthy-párt, Polonyi-párt, Bánffy-párt és — Csávolszky-párt.

* * *

Különben úgy is mindegy, pár hét múlva vége a világnak!

Bánffy Dezső báró ugyanis Szegeden hadat izent a békének. Megráncigálta Haynau bajuszát és úpertén kijelentette, hogy az ő türelme elfogyott, hare lesz az ősszel a Házban, irtóztató véres nagy háború.

Az *egyek pártjának* duló csatái már villámlanak. Reszkes Magyarország.

A jelszót hát kiadta Bánffy. Neki hare kell, adáz tusa minden áron.

De már felel is rá a vízshang:

Bánffy támad — Bánffy bánja.

Kossuth az új párt ellen.

— okt. 4.

Az ellenzéki pártok, még ha némelyik csak egy személyből áll is, az ország különböző részein fuvogatják a hare riadókat.

Az új párt, melynek pedig látható fején kívül többi tagjai még ugyszólván láthatatlanok, fejtí ki a legesoportosabb mozgolódást. Mintha meg akarná félemlíteni a többi pártokat, hogy lám milyen nagy és erős, aki ekkora lármát tud csapni.

Eötvös Károly után legutóbb maga Bánffy Dezső báró tett éles, kihívó nyilatkozatokat. És jóllehet semmi újat nem mondott és kijelentései eszmékben gondolatokban felette ösztövérek valának, azt mégse röstelte tüzes vulkánba mártott égő fenyőszállal az égre felírni hogy ő új vért visz a törvényhozásba,

új áramlatot, mely megmozgatja, hullámzásba hozza közéletünket.

A szerénységnek és önismeretnek ez a példája valóban megható.

Kossuth Ferenc, a legnagyobb ellenzéki párt vezére is szükségesnek találta, hogy nyilatkozzék és Hajdunánáson vasárnap, a Kossuth-szobor leleplezésének ünnepi alkalmát arra valónak ítélte, hogy azt politikai kijelentéseivel emlékezetesebbé avassa.

Kossuth Ferenc politikai tétélei megdöbbenően szürkék és igazán olyanok, mintha a máskülönben jó izlésű vezér a löcsei kalendáriumból szedte volna ki valamennyit.

Ime az ő igazságainak sarktételei:

Az 1867. XII. törvénycikk eltörölendő; mert annak keretén belül nem lehet kivívni az ország függetlenségét. De még a magyar hadsereget sem lehet kivívni 67-es alapon. Ezt az alapot tehát le kell bontani! Éljen a függetlenség!

Ez a langyos bölcsesség pedig nem akart akadémikus értékű disszertáció lenni, hanem tüzes, intranszigen s csatakiáltás akart lenni az új párt ellen, mely Kossuth szerint 67-es alapon szeretne negyvenyolekaskodni.

Tett Kossuth Ferenc pohárköszöntőjében egy pár erősebb megjegyzést is az új párt ravaszkodására, Eötvösre és Bánffyra. De ezeket beszéde javított kiadásában kitörölte s kivánságára a lapokba csak ez a javított kiadás került.

Pedig kár volt a fáradságért, mert oly végtelen szelidecske volt Eötvös megcirógatása eredeti alakjában is, hogy ez ugyan meg nem zavarta volna az *Egyetértés* két főmunkatársának ebbeli további egy gyékényen árulását.

Egyáltalán Kossuth Ferenc elvi kijelentései azt a hatást keltik a figyelmében, mintha a Kossuth-párt vezére a leghomeopatikusabb adagot is még nagynak találná a testvérpártok ütötte sebek gyökeres kigyógyítására.

Az ember szinte azt szeretné neki ajánlani, hogy cseppentse bele politikai méreg-szemerkejét a Dunába Váénál.

TOLNAI DANIEL Debrecen piac-utca 49 szám
o a főpostával szemben, o
ajánlja legnagyobb választéku raktárát, férfi-, női- és gyermekcipőkben.
Legjobb minőség. Olcsó árak.

aztán merítsen a Duna vizéből Buda-
pesten egy pohárral: abban talán elég
kis mértékben lesz benne a homeopa-
tikus adag, melylyel Kossuth Ferenc a
pártnyomoruságokat a nemzeti bajokat
és országos synylódéseink összes okait
eltüntetni, kiirtani reméli.

Az új párt ellen nyilatkozott Kos-
suth Hajdunánáson; de hadi haragja
inkább hasonlított galambturbékoláshoz.
Egyetlen örvendetes jelenség észlel-
hető Kossuth feleletében, melyet az új
párt háborus készülődésére adott.

Hogy a mig ugyanis Bánffy egyene-
sen a béke megbontását tüzi ki jelszó-
nak és harcot hirdet minden áron, min-
den eszközzel. — Kossuth nyíltan őszin-
tén bevallja, hogy a majdnem két évig
tartott oktalan hadakozás halálos sebe-
ket ejtett a nemzet bizalmán és a füg-
getlenségi párt elvei erején: a függet-
lenségi pártnak tehát az a kötelessége,
hogy visszavonuljon a 48-as elvek biztos
bástyái mögé s ott lengesse a független-
ség lobogóját.

Mindenesetre okos, hazafias, nyilat-
kozat és az ország közérdekében kívá-
natos is, hogy a Kossuth-párt kalandos
kirohanásokra, gyanus portyázásokra
ne hagyja magát többé kiesalni közjogi
elveinek biztos, ősi bástyái közül.

Divéki.

— okt. 3.

— **Szünet után.** Csak két hónapig pi-
hent a politikai élet és már is oly hosszú a
vakáció, hogy szinte lázas, égő szomjúsággal
várják a honatyák a jövő hétfőt, amikor
újra megnyílik a körszín. A szélesend se-
hogy se tetszik a hazafiaknak. A szürke
munka hétköznapi nekik unalmasak. Szó-
val a viharpróféták már rázzák a szakál-
lukat és a beavatott kuruttyolók jövő ta-
vaszra várják a házfeloszlató királyi kézira-

Legényavatás.

— A szegedi Dugonics-társaságból. —
(Első rész.)

Jó napot kívánok. Hazajöttem ismét
Magamba szivandó egy kis városismét.
Tele van a világ szegedi hírekkel:
Az ember szomjasan fekszik le este,
Szomjasan kél reggel.

Bántja az irigység, nem maradhat vesztég,
Hogy ti itthon olyan vígan veszekeszték;
Uj-párt, szobor, színház — no ennyit nem
bir el]

Be kell oltania magát idehaza
Egy esipesz-nyi hírrel.

Sok jó fia vagyon mi édes anyáknak,
Oszágnépesítő Szeged városának —
Van közöttük tudós, van püspök és báró,
Nekem is van címem, én vagyok közöttük
Az a „hazajáró.”

Az igaz, hogy ide jöhettem én bátran,
A helyemet mindig terítve találtam.
Hej, pedig úgy hallom, a családi asztal
Egy-egy terítésre be nem éri most már
Száz ezer karajjal.

Nem is egyébbért jó elszakadni messze.
Mint hogy az embert a hazavágy epossze.
Erről az érzésről ki itthon van mit tud?
Persze még mi azt a valódi „Kétszer szűrt”
Tisza vizet ittuk.

Mikor elszakadtam, most 25 éve.
Belefogadkozott lelkem jobbfelébe,
Hogy a mi esemény csak megcsik vélem,
Be nem álló szájjal azt én idehaza,
Mind, mind elregélem.

tot. — Egyelőre azonban még nem lesz
földrengés. Különösen az első ülésen okt.
10-én nem. E napon talán még *Münich*
Aurél is gyönyörködik *Longyel* Zoltánban
és *Rakovszky* István is mosolyogva néz
Vészi Józsefre. A marakodás csak a barát-
ságos kézszorítás után következik. Mert ret-
tentő zivatarokat jósolnak erre az üles-
szakra, különösen a kik szeretnének a za-
varosban halászni. Obstrukció . . . házfel-
oszlatás . . . téli választások . . . No de
azért nem kell megijedni! Több ezekben a
híresztelésekben a *hangulatesinálás*, mint a
valóság. Mint a nagyon félős ember, aki
egyedül ballag a sötét erdőben és elkezd
fütyörészni, majd éktelenül kiabálni, hogy
megijedjenek tőle, akiktől ő annyira fél.

Politikai mozgalmak.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, október 4.

Vasárnap élénk napja volt a politiku-
soknak. De ne ott kezdjük. Szombaton ifj.
Zichy János gróf a néppártnak volt elnöke
a főklérus lapjában „Egyesülés” című koa-
licióra hívja fel az ország katolikusait. A
A szózat akadémikus jellegű, a „Budapesti
Hírlap” azonban regényes színezetet akar
a dolognak adni és azt írja, hogy egynéme-
lyek azt vélik, hogy a felhívás megírására
Konopistból kapott volna az ifjú gróf meg-
bizást. Igazán ideje volna végét vetni az
áltatásnak. Olyan forrásból, a melynek sza-
vahihetőségéhez kétség nem fér, tudjuk azt,
hogy Konopist és a néppárt soha politikai
összefüggésben nem volt és ifj. *Zichy* Já-
nos gróftól, *Ferenc Ferdinánd* királyi her-
ceg a néppárt megalkotása után egy évvel
ismerte csak meg. A hír terjedése, hogy
Konopistból intézték volna a néppárt sorsát,
a néppárt malmára hajtotta a vizet és a

néppárt ezért örömmel is fogadta, hogy ez a
tudat mindjobban erősödik, Igaznak azon-
ban *nem igaz* és nem igaz tehát az sem,
hogy ifj. *Zichy* János gróf most is *Kono-*
pistból kapott utasítás szerint törekednék a
katolikusok egyesítésére.

Egyébként, a mint említik, a dolog-
nak egyesülési hatása nem lesz, mert *Ra-*
kovszky István és társai *Csornán* most va-
sárnap ki fogják jelenteni, hogy az eddigi
revizionális alapon maradnak meg és a ki
a revizió eszméjét elejti, ám lépjen ki vég-
leg a pártból, de ne zavarja a párt vizeit.

* * *

Vasárnap a függetlenségi és 48-as párt-
nak új árnyolata támadt. Szabadszálláson
Csávolszky Lajos beszámolója után a füg-
getlenségi párt elhatározta, hogy megalakít-
ja a *függetlenségi Kossuth Lajos pártot*
és esatlakozásra hívja fel az ország többi
függetlenségi pártjait is. Igazán furesa eset.
A mikor az országban a függetlenségi kö-
zett az az óhaj, hogy a Kossuth Ferenc
vezetése alatt álló függetlenségi párt a *Sze-*
derkényi Nándor elnöklésével működő
48-as párttal egyesüljön (*Keeskemét* városa
indította meg ezt a mozgalmat) akkor *Sza-*
badszálláson egy harmadik függetlenségi
pártot szerveznek És mindezt a független-
ségi eszme örve alatt egyéni ambíciók kielé-
gítésére.

Ezek szerint tehát vannak most Kos-
suth-párti harcosok, Kossuth-párti békések,
olyan Kossuth-pártiak, a kik be akarnak
menni a delegációba és olyanok, a kik ezt
ellenzik, vannak *Szederkényi*-párti függet-
lenségi, továbbá pártokon kívül álló füg-
getlenségi és végül tegnap óta támadt a
első függetlenségi Kossuth Lajos párti is.
Ember legyen aztán az a választó, a ki itt
és ebben kiismeri magát.

* * *

Szerző embernek is gondolatfolyása,
Hogy amit szerzget, ne csak maga lássa.
Akkor tud csak rajta végignézni büszkén,
Ha kiseded öröme megsokszorozódik
Mások szeme — tükrén.

Én is, a szerenese szárnyaira kelve
Hogy ezüst zsebórát vehettem hitelbe,
Nem annak örültem, hogy nézhettem titkon,
Hanem, hogy mit szólnak, ha úgy véletlenül
Meglátják majd itthon?

Nem is volt akkortájt égőbb, nagyobb vágyam,
Mint hogy az órámmal hazakocsikázzam.
Am a kivitelnél kis nehézség támad:
Hogy hazajöhessenek, el kellett vón adni
Az ezüst órámat.

Hát még mikor azt a félhold szőlőt vettem,
Melylyel a vagyonos osztály tagja lettem!
Be főit is a fejem, míg végre belátám,
Hogy egy nagybirtokot nem cipelhet haza
Az ember a hátán.

Csak legalább tehát — gondoltam ezerszer,
Ez a Szeged város erre járna egyszer!
Valami küldöttség — hisz ez mindig járkal:
De biz arra nem járt más futó felhőnél
És bibie-madárnál.

Egymagamban kellett meginnom a termést
No abba is hagytam az eféle szerzést,
Verseket szereztem, azt könnyen tehettem
S ezeket legalább haza is hozhattam,
Vissza is vihettem.

Még valami történt ezenközbe vélem:
S ha már itthon vagyok, ezt is elbeszéltem.
Ezer az én dolgom, azt mindenki tudja,
Ide-oda kapkod engem az életnek
Girbe-görbe utja.

Az történt, hogy minap ahogy haza megyek,
Ott a azobamba egy legényke ügyeleg.
Gondoltam magamban, tán az asszonyt várja,
Talán mintát hordoz, talán a nőgyelet
Fiataltitkárja.

Be akartam néki mutatkozni épen,
Akkor látom, hogy a fiam voltaképen,
S orra alatt holmi bajusznak a hamva!
Fogalmam sines, mikor, mikép és micélből
Nőtt így a nyakamra,

Megint az az érzés bizsergett fel bennem,
Mint mikor az órát meg sikerült vennem,
Nem hagyott nyugodni a csiklandozása:
„Fiu, mondom, készülj le az ősvárosba
Legényavatásra!”

Felavattam én már sok célteljes házat,
Utát, kutat, hidat s lobogót vagy százat,
Hát végre — gondoltam — így alkalom-
[adtán

A legényfiamat a legényi sorba
Mért ne avathatnám?

Igy valahogy történt, hogy eljöttem ismét,
Állítólag szedni egy kis városismét.
De minék is füzöm-füzöm a szót nektek:
Elég az hozzá, hogy amere csak jöttünk,
Még a szélmalomok is kétkéz integettek!

Szavay Gyula.

Egynémely lap azt írta, hogy Tisza István gróf kormányelnök nem fogja betervezni a Ház első ülésén az olasz provizoriumról szóló törvényjavaslatot, mert nem akarja magát kitenni annak a kudarnak, hogy a javaslat október 15-ig, a mikor is az ideiglenes szerződés érvénye megkezdődik, törvényhozási elintézés ne nyerjen. A legilletékesebb forrásból, jelenthetjük, hogy a kormányelnök igenis a képviselőház első ülésén betervezi a javaslatot. Egyébként pedig lehetetlen is, hogy a javaslat 15-ig törvényhozási elintézés nyerjen, mert ha 10-én benyújtódik, 11-ikére nyomtatják ki és osztják szét, a bizottsági tárgyalásra csak 12-én délután kerül a sor. A bizottsági jelentést 13-án terjesztik a Ház elé, a mely aztán 14-re tűzi napirendre. Hátra van aztán még a főrendiházi elintézés és a szentesítés is. A legjobb akarat mellett sem lehet tehát október 15-re a javaslatból törvény.

Egyház és Iskola.

Az ondódi iskola megnyitása. Az ondódi új községi iskolát vasárnap nyitották meg. A megnyitási ünnepen jelen voltak Kiss Albert iskolaszéki elnök, Oláh Károly tanácsnok, Kovács János iskolai felügyelő, Varga Károly tb. tanácsnok, dr. Vargha Elemér polgármesteri titkár, Szilágyi Bálint birtokossági jegyző, Kovács János birtokossági gondnok, dr. Bacsó Dezső iskolaszéki tag, számos birtokos és birtokosnő. Az ünnepély énekkel kezdődött, majd Kiss Albert mondott magasztos szép imát, mely után Szilágyi Bálint a birtokosság nevében köszönetet mondott a tanácsnak az iskola létesítéséért, mire Oláh Károly válaszolt a tanács nevében, Kiss Albert a tanítókhoz intézett biztató beszédet, kiknek nevében Jeney Mihály tanító mondott köszönetet, kérve a közönség támogatását. Oláh Károly végül a város nevében az iskolát megnyitottnak jelentette ki. Hajdu Péter birtokos 30 táblát, Jobbágy Imre birtokos pedig 10 koronát adományozott az iskolának.

A Debreceni Felső Keresk. iskolával kapcsolatos Keresk. Esti Szaktanfolyamon a beiratkozások f. évi október hó 1—12-ig tartanak d. e. 11—12-ig d. u. 5—6-ig. Felvétetik minden férfi és nő, akinek legalább anyai előképzettsége van, hogy az előadásokat eredménnyel hallgathatja. A tanfolyam 7 hónapig tart és az előadások tárgyai az egyszerű és kettős könyvvitel, keresk. levelezés, keresk. számtan, keresk. és váltóismeret. Tandíj 40 korona, mely a jelentkezéskor fizetendő le és egyszersmind ugyanakkor bemutatandó a jelentkező születési bizonyítványa is.

A tanfolyam tekintet nélkül a jelentkezők számára, f. évi október hó 13-án este 8 órakor feltétlenül megnyílik. Az igazgatóság.

Napi hírek.

Az időjelző intézet jelentése.

Budapest, október 3-án. Változókönyv idő várható, helyenkint esapadékkal.

Domahidy főispán Londonban. Domahidy Elemér főispán az Iverna hajón vasárnap érkezett meg Amerikából Liverpoolba. Onnan azonnal Londonba utazott, ahonnan hétfőn este táviratozott Rásó István főispáni titkárnak. A táviratban tudatta a főispán, hogy ma este vagy holnap reggel ismét Debrecenben lesz. Utját hazáig Londonból Doveren hajón Osztenébe, on-

nan expreszvonaton Belgiumon, Kölnön, a Rajnavidéken, Passaun és Bécsen át teszi meg.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése. Tegnap délutánra a jog- és pénzügyi bizottság ülést hívott össze, hogy az októberi közgyűlés elé kerülő tárgyakra javaslatot tegyen. Az ülés iránt azonban nagyon kevés érdeklődést mutattak a bizottsági tagok, mert csak egy néhány jelent meg. A többi nem tartotta a tárgyalásra kerülő ügyeket elég érdekesnek. Mi sem untatjuk hát azokkal a közönséget.

Temetés. Tegnap délután a megtört rokonság és számos jóbarát jelenlétében folyt le az elhunyt gyógyszerésznek, Gaszner Kálmának temetése. A temetési szertartást dr. Wolaffka Nándor püspök végezte segédlettel. A holttestet a közkörházból a szt. Anna utca végén levő róm. kath. sírkertbe helyezték örök nyugalomra.

A mi közönségünk. Vajha megtudna-e a magyar ember élni pártoskodás és politizálás nélkül? Kötve. Képzhető tehát a mi vérbeli magyarságunk kinszenvedése most; hogy immár közel két hónap óta szünetel a hivatalos politika. Így aztán nem esoda, hogy pótpolitikával tesznek kísérletet a megszorult hazafiak. Beszélni akad azonban mindig elegendő. Annak rendje módja szerint belécsöppentünk az igazi őszbe, vagy már nagyon is benne vagyunk, vagy ki tudja, nem-e lesz-e hamar vége? A természetben pusztulni látszik minden, a városokban megkezdődik az igazi élet, benépesülnek a nyár folyamán üresen álló urlakások, eleven a kórozó, a klub helyiségek s pezsgés varázsolódik mindenüvé, hol a kánikulában halotti csend honolt. A költők, kiknek fantáziája a lassan haldokló természet ösvényein esatangol, őszi strófákban zengik az elmúlást, a városi ember, a társadalom azonban most ébred fel, eljött az idő, a mely ezrivel nyújtja a legkülönbözőbb időöltési módokat. Itt van a színház! Városunkban még a politikát, klubhelyiségeket, kórozót is háttérbe szorítja a színház. Töri magát mindenki, hogy majd valami nemes szórakozásban fog részesülni. Ismerve a múlt év eredményét, ez csak folytatása lesz, így nincs rá kilátás, hogy eszményi, művészi darabokat láthassunk hasonló előadásban. De ha a közönség ilyen nem kíván?!

Fényes esküvő. Láber Aladár gépészmérnök, Láber Mihály nyug. máv. üzletvezető és a helyi vasút igazgatójának fia ma esküszik örök hűséget Berényi Lajos máv. felügyelő kedves és művelt leányának Gizellának. Násznagyok lesznek: a vőlegény részéről Láber Béla máv. igazgatósági ellenőr; a menyasszony részéről Kerekes Gyula mezőberényi állomásfőnök. Nyoszolyó leány: Siegmeth Irma kisasszony. A polgári házasságkötés d. e. 11 órakor lesz az anyakönyvi hivatalban, az egyházi pedig d. u. 4 órakor a róm. kath. templomban, hol Dr. Wolaffka Nándor püspök fogja az új párt összeadni. A tiszta szerelemből kötött házassághoz a rokonok és jóbarátok őszinte jókívánságokkal járultak.

A városi világítási vállalat. Az 1905-re elkészített költségvetés szerint 900 utcai lámpa fog égni, amelyekből 500 reggelig, 400 fél 1-ig ég. Az utcavilágítás gázfogyasztása 330 ezer m³, az órán át való fogyasztás egy millió m³. Ebben az évben csak 700 utcai lámpa égett és a gázfogyasztás 230 ezer m³-rel kevesebb volt a jövő évre előirányoztnál. Az utcavilágítás ára 11 fillér, a magánosoké 24 fillér lesz jövő évben. Az összes bevételek 385 400 k., a kiadások 333 380 k., a maradvány 52020 k-vel van előirányozva.

A bevonuló önkéntesek. Az egy-éves önkéntesnek kétszer nyit az öröm virága egy esztendőben, Mikor még nem lépte át a kaszárnya küszöbét és a mikor nem lépi át többé. Szegény fiu! mint ragyog az arca a büszkeségtől, milyen ittasult az örömtől, hogy vadonatúj, fess egyenruhájában mutatkozhatik leány ismerősei előtt. De hamar vége az ébren való álmódosásnak. Jön a koránkelés, pedig de szeretne még nyújtózkodni. Jönnek a gyakorlatok. A káplár ordít mintha nyuzná a bőrét, ha nem megy úgy a guggolás, ahogy elő van írva. A kirukkolás a placra, s délig talpon lenni, a ruha puccolás, paranosztogatás, — szóval gondoskodva egész napra, hogy az önkéntes urak ne unják magukat. Este ugy kifáradnak pedig szeretnének menni kórozni, kurizálni, billiárdozni, ha vinné a lába. De nem viszi ám, sőt még négy kézláb se tudna menni, ugy oda van az egész napi abrikolás miatt. Lefekszik s mélyen, keservesen gondol a szép időre, mikor még nem vonult be a laktanyába.

A színész nő ékszere. Fővárosi munkatársunk a következő érdekes esetet írja:

W. L., budapesti ékszerész tegnap kitűnő rendelést kapott. Délután három óra tájban megszólal boltjában a telefon készülék esengetője.

— Itt J. gróf! — mondta a felhívó.

— Tessék parancsolni! — felelte szolgálatkészen az ékszerész, aki jól ismerte a mágus bőkezűségének híretét.

— Valami szép nyakékre volna szükségem, hamarosan. Félnégy órára ígértem X. kisasszonynak, a Népszínház tagjának. Azt akarnám, hogy akkorra ott legyen a lakásán.

— Milyen legyen az ékszer?

— Megbizom az ön ízlésében. Csak annyit jegyezzen meg, hogy az ára kétezer koronáig mehet.

— Amint parancsolja.

— Még valamit! Természetesen nyomokban kifizetem. A colliet küldjék a kisasszony lakására az Y-utca 39. szám alá, a számlát pedig ide hozzám. De nyomban, mert félóra múlva elmegyek.

Az ékszerész boldogan sietett eleget tenni a rendelésnek. Egyik alkalmazottját elküldte az ékszerrel ő maga pedig a grófhoz sietett, annak budai palotájába. Ott azonban nagy meglepetés érte. Az ifju arisztokrata ugyanis kijelentette, hogy a szóbanlevő színésznőt nem is ismeri s eszéágában sem volt, hogy számára ékszert rendeljen. A kereskedő bocsánatot kért s kocsiba vágva magát, a színésznő lakására sietett. Ezzel állított be:

— Kérem, egy kis dobozt hoztak ide — tévedésből.

— Tudom, — felelt a művésznő.

— Már tudja?

— Na igen. Idejött valami kereskedősegéd-féle s egy kis dobozt adott át azzal, hogy K. gróf küldi. Mondtam, hogy tévedés lehet, mert én nem ismerem a gróf urat. De hiába, mégis itt hagyta. Alig, hogy elment azonban, beállított egy másik fiatal ember s bocsánatot kért, hogy a kollégája alkalmatlankodott. Őt utána küldték — mondta — hogy hozza a helyre a tévedést. Én át is adtam a dobozt, anélkül, hogy felbontottam volna.

Az ékszerész csaknem összeesett, anyyira megijedt. Rögtön sejtette, hogy furfangos csalás történt. Néhány perc múlva kiderült, hogy jól sejtett. Erre följelentést tett a rendőrségen. Egy szemfüles detektívnek sikerült ma délután kinyomozni a tettest Kornhauser Adolf, volt gyári könyvezető személyében. Kornhauser állás nélkül járt kelt a fővárosban s már büntetve volt eféle csalások miatt. Az elzüllött fiatalembert leartóztatták.

— **Áthelyezés.** A honvédelmi miniszter *Ozsváth* Gergely ezredorvost a debreceni 2. honvédhuszár ezred törzséhez helyezte át.

* **Hangulatok.** Folytonos a panasz, hogy az összes pályák túl vannak zsúfolva. Haj, sok az eszkimó, kevés a fóka. A férfiak még csak könnyen beszélhetnek, válogathatnak a legkülönfélébb életpályák között, s valamelyiken talán mégis csak akad egy kis *kuckó*, a hol meghuzhatják *magukat* s édegelhetnek a jobb jövő reményéből. Amde mit csináljanak a nők, kiknek egyetlen hivatásuk: a férjhezmenetel? Sajnos, ez a pálya is alaposan túl van zsúfolva. Sok az eladó lány, kevés a nőszülni vágyó fiatalember, Bizony manapság a férfi hamar tulesik a romantikus szerelmen s ugyanesak megfontolja, kit vegyen el feleségül. Ha nem akad megfelelő nő, inkább tovább éli megszokott legényi életét. Most, mikor a szükség, az inség réme fenyeget átlag majd nem az egész országban. Sok helyt a népnek már betévé falatja sínes. Mit hoz a jövő? hogy éljük át a telet? Egy dolog tisztán áll előttünk: közös igyekezettel, közös erővel, öntudatos s következetes védekezéssel sok bajnak vehetjük elejét. Lehet, hogy a baj nem is oly nagy, sok helyen talán a kétségbeesés vak lármájával is kell hogy leszámoljunk. Ne veszítsük tehát fejünket, a higgadság és a lélekjelenlét, mint mindig, most is nagyon sokat segíthet. Hittel és megnyugvással emeljük szívényt s lelkünket a magyarok Istenéhez, a ki már oly sok veszélyből vezette ki szeretet nemzetét s annak hű fiát: a magyart!

— **Az ujoncok bevonulása.** Csütörtökön vonulnak be azok az ujoncok, akiket az ideai sorozás alkalmával szolgálattételre alkalmasnak találtak. A helybeli 3. honvéd gyalogezredhez 429 ujonge vonul be. Ugyanesak csütörtökön vonul be mintegy 356 póttartalékos is. Az ujoncok és a póttartalékosok egy negyed része, a 3 ezred zilahi zászlóaljához fog bevonulni.

— **A guta.** Budapesti tudósítónk írja: A Dalszínház-utca egyik házában lakik *Klimkó* Gyula főpincér, aki az *Andrássy*-ut egyik kávéházában van alkalmazva. Tegnap este egy dult arcú fiatal ember csöngetett be a második emeleti lakásba, amelyben csak a főpincér neje tartózkodott. A fiatal ember, aki hajdon fővel, lélekszakadva rontott be az ajtón, izgatottan kiáltotta:

— Jöjjön le gyorsan a kávéházba!

— Mi a baj? — kérdezte az asszony esodálkozva.

— A férje...

— Az istenért! Csak nem történt baja?

— Fájdalom, — igen. Gutaütés érte.

Az asszony majd elájult ijedtében. Amint volt, háziruhában, leszaladt. Nem is vette észre, hogy a fiatalember elmaradt mellőle. Mikor aztán a kávéházba lépett, örvendetes meglepetés érte. A férje a vendégek között sürgött-forgott s úgy látszott, semmi baja nincs.

— Mi a baj? — kérdezte a férj esodálkozva.

— Azt mondták, hogy...

Ki se merie mondani a nő, hogy mit hallott. Nagynehezen tudta csak kivenni az ura belőle.

— De hát ki beszélte ezt a hazugságot?

— Nem ismerem, azt hittem, hogy idevaló, a kávéházba.

A főpincér erre rosszat sejtett. Nejeval együtt fölsietett a lakásba. Ez egészen föl volt dülva, a butorok sebtiben széjjelhányva a szekrények fölfeszegetve. S az egyiknek ajtaján cédula függött ezzel a fölirással:

— Tévédien, amikor azt mondtam, hogy a guta megütötte. Csak fogja megütni.

Majdnem igaza volt. — A fiatalember ugyanis furfangos betörő volt, aki elvitt minden értékes tárgyat, ami a keze ügyébe került. A rendőrség most nyomozza.

— **A száritott-sertéstrágya vasuti szállítása.** A belügyminiszter és a földmive-

lőség miniszter egyetértőleg a kereskedelmiügyi miniszteri a fennálló rendelkezéseket úgy módosította, hogy a száritott sertéstrágya egy és ugyanarra az állomásokra csak szákokba csomagolva adható föl és pedig nem csak kocsirakományban, hanem 250 kilogramm mennyiségben is szállítható.

— **Az építkezés szünetelése.** Tegnap sem történt változás az építőiparosok és közművesmunkások egymáshoz való viszonyában. Közlekedésnek még nyoma sínes. — Szenved tovább a munkaadó, a munkás, az épített meg a sok mindenféle iparos, akinek építkezésekkel összekötötése van. A szükség majd megpuhítja kölesönösen a munkaadókat és a munkásokat. Azt hisszük, nem kell rá sokáig várni. A munkások naponta összejönnek a sztrájkintán, ahol nyugodtan beszélnek meg a helyzetet. A többi iparágak szakegyletei segítik a munkaszüneteteket.

— **Kerestetik egy főnyeremény** Bécsben, — mint onnan jelentik — hivatalos falragaszok hirdetik tegnap óta, hogy a 314551. számú török nyereménysorsjegyet tulajdonosa elveszítette. Az elveszett sorsjegyet 1899. december elsején a 600.000 frankos nyereménnyel huzták ki.

— **Waggongyári munkások mulatsága.** Vasárnap este a waggongyár munkásai pompásan sikerült és különféle szórakoztatásokkal tarkított szüreti mulatságot rendeztek, amely mintegy 100 táncospár élénk részvétele mellett másnap reggelig tartott.

— **A borralaló.** Vallás és nemzetiségi külömbőség nélkül elismerjük, hogy a borralaló széles e világon egy sajátságos, de közismert — intézmény, melyet az adóvégre hajtónál is nagyobb pontossággal hajt be boldogon, boldogtalanon a pincér, portás, szobalány, kocsis, villamos kalauz, levélhordó satb. szóval mindazok, a kik kötelesek volnának felebarátainak rendelkezésére állani — ingyen. A borralaló rendszer miatt a nagy többség bosszankodik, de legalább mellette vannak azok, a kik borralalót — kapnak. Nagyobb harag, lenézés nincs a világon, mint mikor egy pincér oly emberfiára tekint, a ki nem adott neki borralalót. A borralaló minden adónál súlyosabb uzsora, így örömmel üdvözlünk minden oly mozgalmat, mely a borralaló eltörlésére van irányítva. Annyi bizonyos, hogy egy pincér vagy kalauz sem oly ügybuzgó, előzékeny, ha borralalót nem kap, a borralaló serkenti, felvillanyozza, munkakedvet önt az emberekbe s tiltakozunk bárhogy is ellene, ez az üdvös, jó szokás, mely sok ember társunknak éltető eleme, soha a világból ki nem fog veszni, sok embert alárendelt társadalmi állásából felemel, kenyeret ad neki, borralaló ellenében pedig a közönség gyorskiszolgálatot nyer eserebe s a mi fő, tisztességes bánásmódban is részesül.

— **Gyümölcskert-tuladonosok figyelmébe.** Időszerűnek tartjuk a kerttuladonosok figyelmét a téli araszoló-hernyónak kártételeire felhívni. Ez a rovar ~~1898~~ évek óta nagy pusztításokat okoz a gyümölcsösökben, jól lesz, ha a kerttuladonosok gyümölcsfákat ügyelemmel kísérik s eljene védekeznek.

— **Fácánvadászat.** A debreceni Nimródok csapatokban vonultak ki a eserei és a halápi erdőbe fzeánra vadászni. De a zsákmány nem felelt meg a hozzá füzött várakozásnak. Ugy látszik, a nagy szárazság következtében beállott vízhiány folytán az idén hamarabb elpusztultska fácánok, mintsem bevárhatták volna vadá zaink sörétjeit.

— **Szabók mulatsága.** A magyarországi szabómunkások és munkásnők debreceni 11-es számú szakcsoportja vasárnap este 7 órakor a vasuti vendéglő I. osztályu éttermében szavalati előadással és virágvásárral egybekötött társasvacsorát rendez. Vacsora és táncjegy 2 korona, esupán táncjegy 1 korona. Jegyek előre válthatók Füstös Testvérek, Kontsek Kornél és Ott Károly üzletében.

— **A polgári failletőség.** A városi tanács elrendelte, hogy a polgári failletőség a halápi és bányai erdőségekben levő raktárakból is kiadható legyen és utasította a házipénztárt, hogy a Halápon levő 980 m. öl, továbbá a Bánkon levő 240 és fél m. öl hasított tölgyfát ölenként 12 korona árban, azonban első sorban a Halápról, mint polgári fa illetőséget a jelentkező jogosultaknak adja ki. Továbbá, hogy a Halápon levő 97 m. öl, I. osztályu, a Bánkon levő 29 m. öl I. osztályu botfát 10 korona, a Halápon levő 49 és fél m. öl II. osztályu botfát ölenként 6 korona és a Bánkon levő 2 és fél öl görös fát ölenként 14 korona árban értékesítse.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatalnál bejelentették az alábbi haláleseteket: *Gaszner* Kálmán róm. kath. 41 éves, *Papp* Mihály ev. ref. 3 napos, *Végh* Róza ev. ref. 10 napos és *Gaczal* Balázs ev. ref. 65 éves.

— **Szociálista gyűlés Szoboszlón.** Az újjászervezett szociáldemokrata párt és a kebelében alakult földmunkások és kiscgazdák egylete vasárnap délután, mint egy tízezer ember előtt tartotta meg gyűlését, a hajduszoboszlói állami iskola kertjében. A gyűlésen, melyen *Balthazár* Dezső dr. elnökölt, a közelfekvő városok és községek több elvtársal képviseltették magukat. *Mezősi* Vilmos és *Belányi* Antal budapesti és *Fülöp* László debreceni szónokok beszéltek a jelenlegi politikai és a munkások helyzetéről. A gyűlés végén az elnök megköszönte a hatóságnak, hogy a gyűlést engedélyezte.

— **Ó be jó tekézni...** Igy halottuk ezt a Rip van Winkle-bel hadnagyszellemből. Talán *Czike* Lajos, balmazújvárosi vegyeskereskedősegéd is innen kapta a kedvet a tekézéshez, mert amikor csak szeret tette, hengerítette a golyóbist a tekepályán. Csakhogy oda pénz kellett, mert nem bábra ment a kaglizás. Tavasz óta megdézsmálta két főnökének, *Mády* Géza kereskedőnek a ládafiókját és onnan lassanként 109 koronát vitt a tekepályára. Tegnapelőtt aztán teljesen elvesztette a játékot. Rajta csipték és jeljelentték a debreceni járásbírósnál.

— **Uj csendőrök.** Az utóbbi időben több közrendőr otthagya állását, mert vagy soknak találta a dolgát, vagy kevésnek a fizetését. Az elhagyott állásokra számos pályázó jelentkezett, valamennyi kiszolgált altiszt. Ujabbán négy új rendőr lépett be és tette le az esküt.

— **Rabló utitársak.** Budapestről jelentő tudósítónk: Rablótámadásnak esett áldozatui az este Asztalos József tanítóképezdei növendék, a ki a Keleti pályaudvarról Munkácsra akart utazni.

Az utazásra felkészülten járt a nagy oszlopos esarnokban, azután odament a portáshoz és megkérdezte tőle, hogy mikor megy Munkácsra a vonat?

Két uriasan öltözött fiatalember meghallotta a tudakozódást s odament Asztaloshoz:

— Ön Munkácsra utazik? Mi is oda megyünk. Legyünk utitársak, azt tanácsolnám. Mivel pedig még a vonat csak egy jó óra múlva indul, ajánlanám, hogy addig sétáljunk egyet.

Asztalos József nem mondott ellent a barátságos idegeneknek, hanem elindult velük járkálni. Mikor a köztemető-uton haladtak, a sötétben egyszerre csak nekiestek az előkei idegenek Asztalosnak; az egyik leütötte, a másik pedig kirabolta. Elvették tőle 70 koronát tartalmazó tárcáját, továbbá a felöltőjétől is megfeszították.

Vérbefagyva jelentkezett a rendőrségen, mely szigorú nyomozást indított.

— **A dzsentrí.** Egyik fővárosi könyvatos újság szerkesztőjét felsőbb helyről figyelmeztették, hogy a szerkesztőségében nincsen egyetlen egy katonikus munkatárs sem. A szerkesztő erre elhatározta, hogy bármi áron is szerződött egy házi keresztényt Sokáig keresett-kutatott de nem tudott ilyen kvalitású munkatársat találni. A nyáron aztán egy előkelő fürdőhelyen megismarkedett egy fiatal emberrel, aki monoklit hordott, beszéd közben feltűnően ropogtatta az r betűt, a táncvigalmakon föltétlenül rendelkezett a cigánnyal és különben is folyton dzsentrí allűröket mutatott.

— Hopp, megvan! — gondolta magában a szerkesztő és — szerződött a dzsentrí, akinek különben is leghőbb vágya volt a zsurnalisztaság. Nagy fizetést adott neki a boldog főnök és éppenséggel nem kintozta munkával; neki csak reprezentálnia kellett. Ezt pedig meg is tette.

A múlt héten aztán váratlan dolog történt. A szerkesztőség házi dzsentríje belépett a szerkesztő szobájába és egy napi szabadságot kért a redaktor úrtól.

— Nagyon szívesen! — mondotta a szerkesztő ur; — de mondja csak, minek magának ez az egy napi szabadság? Elutazik?

— Nem; — felelte őszintén az ifjú — hanem holnap — hosszú nap van és én bőjtölök . . .

— **A takarmányhiány.** A takarmányhiány az oka nagyrészt most az emberek nyomorúságának, a drágaságnak, sőt a *Katonai* József szénalopásának is. — Katona ugyanis látva, hogy a lovának nem tud mit enni adni, fogta a kaszáját s nyugodtan kiballagott a *Harsányi* Istvánné kaszálójára. És mintha az övé lett volna, hozzáfogott a munkához. Jó esemőt lekaszált s haza vitte. Mikor látta, hogy senki sem vette észre, másnap már szekérral ment ki, s egy jó tetés szekérré való füvel tért — volna haza, ha rajta nem eszik. Ennek is az oka a — takarmányhiány.

— **Megverte az édes anyját.** Szász Lajos taligás berugott vasárnap estére hatalmasan s a mostoha apja lakásába ment, ahol köszönés helyett mindenkit sértegetni s bántalmazni kezdett. Az édes anyját is areul ütötte s a bentlévőket kiverte a házból. Azután az asztalon hagyott ezüst órárt magához véve, elment ismét a koresmába s azt elzalogosítva ivott tovább. — *Lakatos* Istvánné, az anyn az esetet bejelentette a rendőrségnek.

— **A Slavonia megérkezett.** Fiuméből táviratozzák: A Slavonia kivándorlási hajó, amelyen a magyar képviselők utaztak, vasárnap reggel érkezett ide mintegy 80 utassal. Ezek között van Gönczy Lajos, Halmay Zoltán, Kiss Géza és Mező Béla, a Sain-Luisba kiküldött magyar atléták, akik most tértek vissza az olympiai versenyekről. A négy versenyzőt, aki oly szép eredménnyel szerepelt a versenyeken, az itteni Quarnero evezős egyesület nagy ovációval fogadta. — Hr szerint Budapestről is számos sportman jött le erre az alkalomra Fiuméba. A Slavonia ezuttal öt napig marad kikötőnkben és október 6-án indul el New-Yorkba. Eddig már 981 kivándorló gyűlt itt össze, akik Amerikába utazik a hajóval. A kivándorlók közül 870 felnőtt, 78 gyermek és 24 csecsemő van.

— **Verekedés a bálban.** A tizenháromvárosi utca Magyar király nevű mulató helyén nagy eselédből volt vasárnap éjszaka. A bálban a táncosok civis legények és katonák voltak. Legnagyobb részt pedig 7-es huszárok. Újfél körül a civilek összekoccsantak a huszárokkal. A minek óriási verekedés lett a vége. A huszárok minden táncost kivertek a báteremből. A rendőrség közbe lépésének semmi eredménye nem volt. —

Ekkor a közeli honvédhuszár laktanyából jött segítség, a mely aztán lecsendesítette s részben letartóztatta a verekedő huszárokat.

— **Divat értesítő.** A hölgy közönség szíves figyelmét felhívom a raktáramra megérkezett legszebb újdonságokra, Angol, francia és belföldi gyapju ruha szövetek, Costümm selyem posztók, bluse selymekből minden finomságban dus választék. Női és gyermekfelöltők valamint valódi szőrme árúkból nagy raktár. Női ruha készítése műtermemben elsőrendű művészetű és angol szabók által a legelegánsabb Costümmök, séta és alkalmi ruhák a legkényesebb izlésnek megfelelőleg gyorsan készülnek. Kiváló tisztelettel Zádor Lajos divatterme.

— **A hölgyközönségnek** mindig gondot okozott a (míder) fűző. Ettől függ a női termet esinossága, ez pedig csak úgy érhető el, ha minden hölgy a saját termetére szabott fűzőt visel, mert ez által jut csak érvényre a női termet szépsége. Azonkívül egészségi szempontból is ajánlatosabb az így készített fűző, mint a gyári fűző, miért minden hölgy a saját érkeében eselekszik, ha mellfűzőit Goldstein Karolina műtermében (Debrecen Piaetér) készített, ki speciálisan az oly fűzők készítésében, mit fényesen igazol számtalan szaktekintély elismerő levele. Rendelések szabatosan mérték után 6 óra alatt készülnek. A dus választékú raktári fűzők méltányos árban árusítatnak.

— **X LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piaetua 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatban.

— **X Legjobb szabású férfi divat ingek 1 frt. 75 kr. és 2 frt., 2 50 Feketénel.**

Tollhegyen.

— *Kerékpár, kocsi és nyilttér.* —

A Debreceni Ujság tegnapi száma hírül adja, hogy:

„egy Tóth András nevű hentessegéd jött *sebes hajtással* a biciklijén a Bika szálloda felől, összeütődött egy a Csapó-utcából kijövő bérkocsival. Tóth Andrást a kocsi rudja felborította és a kocsi keresztül gázolt rajta.”

Erre a hirre ma a következő sorok felvételét követelték tőlünk:

Nyilttér. *)

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A Debreceni Ujság szerkesztőségének.

Önök egy aljas rágalom. Én ugyan nem voltam ott, de önök egy aljas rágalom. Aki azt a hirt írta, az aljas rágalom, én nem tudom hogy ki írta, de aljas rágalom, azt se tudom, hogy én mit írok, de aljas rágalom. Hogy ez a kijelentésem aljas rágalom, az is aljas rágalom. Aljas rágalom az is, hogy ezt én írtam. Hogy a közlési díjat lefizetem, az aljas rágalom.

Port Arthur,

íróművész,
a Magyar Tudományos Akadémia tagja.

E nyilttéri közlemény felvételét visszautasítottam.

Maró.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

- Okt. 4. *Annuska*, vigjáték. C. bérlet.
Okt. 5. *Eleven ördög*, daljáték. A. bérlet.
Okt. 6. Alkalmi költemény. *Annuska*, vigjáték B. bérlet.
Okt. 7. *Amikádó*, daljáték. C. bérlet.
Okt. 8. *Annuska*, vigjáték. A. bérlet.
Okt. 9. *d. u. Katalin*, daljáték, este *Bizánc*, színmű. (Előszór.)

* **Az asszony verve jó.** Nem tudjuk. Még nem próbáltuk. De hogy az ilyen darab a könyvtárban heverve jó, azt biztosra vesszük. Az ilyen mondvaesinált népies törtérikkel nem az asszony van megverve, hanem a közönség. Ugyan, kit érdekel az a nagyon is közönséges történet, amelyik ennek a *népszínmű*-nek a gerince? A magyar faj sajátosságait, érzését, nagy indulatát, kevélységét, földéheességét, bosszuvágyát, szóval mindazokat a motívumokat, amelyekből jellegzetesen népszínművet lehet csinálni, hiába kerestük a tegnapi darabban. Kell a népszínművet művelni, ha új nincs, a régit felfrissíteni, de csak az igazi népszínművet. Olyat, amelyet Szigligeti, Tóth Ede, Csepz reghi tudott csinálni. A közönség unatkozott, miután a színlapra nem tették ki, hogy melyik jelenetnél kell szórakozni.

* **Makó Lajos Kolozsvárott.** Színhás kereső Makó járja a városokat. Háttha mégitalál valahol színházat. Debrecenből, Szegedtől elesett. Sopronba Nádasdit hívták meg, elutazott hát tegnap délután Kolozsvárra, hogy ott próbáljon szerencsét. A kolozsvári sajtó nagyon hidegen vett tudomást arról, hogy Makó is pályázni akar. Pedig a kolozsvári ó színház csak egy esztendőre kapható, A felépülő remek új színháznak 1905. október 1-től már van kiszemelt — más igazgatója.

TÁVIRATOK.

A japán-orosz háború.

London, okt. 3. A japánok Mukden előtt többször összeütözköztek az oroszokkal.

London, okt. 3. Shangai-i távirat szerint Port-Arthurnál tengeri ütközet volt.

Pétervár, okt. 3. A cári Korupatkint mind a három mandzsuri orosz sereg főparancsnokává nevezte ki. Alexejev megmarad helytartónak.

Páris, okt. 3. Az oroszok merényletet fedeztek fel, melynek célja a bajkáltavi vasút felrobbantása volt. Sok áruhás kémet elfogtak és kivégeztek.

Lujza hercegnő ügye.

Bécs, okt. 3. A Lujza heregnő ügyében még ezen a héten befejezik a tárgyalásokat előreláthatólag kedvező eredménnyel.

A honvédtörzstiszti tanfolyamok.

Budapest, okt. 3. Félhivatalosan jelentik, hogy a Budapesten szervezett központi honvéd törzstiszti tanfolyamokat beszüntetik és helyettük honvédkerületi honvédtörzstiszti gyakorlatvizsgákat léptetnek életbe.

Meghalt képviselő.

Gyergyószentmiklós, okt. 3. *Lázár* Menyhért országos képviselő ma elhunyt.

Az olasz királyi pár.

Bukarest, okt. 3. A királyi pár és Károly herceg ma délután Szinaiba érkeztek. A határon Sturdza miniszterelnök és a kormány többi tagjai, magas állami méltóságok és nagyszámu közönség várta őket.

Elhunyt Metternich herceg.

Bécs, okt. 3. Metternich Lotár herceg, a felső-ausztriai helytartóság volt tartományi másodelnöke tegnapi elhunyt.

Földrengés.

Róma, okt. 2. Messinában, Reggio di Calabriában és Catanzaróban ma délután 3 óra 30 perckor könnyű földrengések voltak, amelyek azonban károkat nem okoztak.

Koholt török fermán.

Pétevár, okt. 3. A hivatalos lap koholtnak mondja azt a kinn elterjedt hírt, hogy az orosz kormány Törökországtól fermánt kapott, mely megengedi a fekete-tengeri hajóhadnak a tengerszoroson való átvonulását, hogy az egyesülhessen a második hajóhaddal.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, okt. 3.

Buzakinálát mérsékelt, vételkedv korlátozott. Kedvező irányzat mellett 12.000 méter mázsa kerüli forgalomba jól tartott áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. — Idő: szép.

Törvénykezés.**Rablócigányok bűnügye.**

— Esküdszéki főtárgyalás. —

Három napon keresztül tartott a Lakatos Béla s társai ellen rablás bűntette miatt mult hét péntekén kezdetét vett tárgyalás s tegnap este 9 órakor a törvényszék ítélet-hirdetésével ért véget.

Tegnap délelőtt a Bálint Zsigmond dr. ügyész vádbeszéde s Lukács Béla dr., Szöllös Dezső dr., Ujlaki Hugó dr. és Ruzska István ügyvédek védbeszéde foglalta el. Délután kezdeték az esküdteknek feladandó kérdések felett határozatot.

Husz kérdést intéztek az esküdteknek gen vagy nem felelet adás végett s délutáni 5 óra volt mire az esküdtek kitanítása véget ért, amit Szücs Miklós dr. törvényszéki elnök nagy pontossággal s szakértelemmel végzett.

Az esküdtek 5 órától este 8 óráig tanácskoztak s ítéletüket 8 óra után hirdették ki.

Az esküdtek ítélete szerint a vádlott cigányok bűnösöknek találtattak a kérdésben forgó rablás elkövetésében.

Azután a törvényszéki bírák vonultak vissza, hogy a büntetés felett határozzanak.

Este 9 órakor hirdette ki Szücs Miklós elnök az ítéletet, mely szerint Lakatos Béla Jóni Kálmán és Nagy Kálmán egy egy évi, Nagy Lajos pedig 6 hónapi börtön büntetést kapott.

Az ítélet ellen mind a négy vádlott felebbezett.

Nagy raktár.

Szönyeg,
Függöny,
Butorszövet,
Linoleum,
Bőrvászon,
Ágy és Asztalterítő,
Flannel takaró,
Pokróc,
Paplan és Matracokból

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégnél
Kistemplombazár.

!!! Nyavalyatörés !!!

Ki nyavalyatörés, göres, és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen bérmentve kapható a hatyru szabad gyógyszerárban.

Elsőrendű ügynökség. nagyobb vidéki városban, a fűszer és gyarmalán szakmában teljesen jártas, jó modoru fiatal embert keres mint helyi ügynököt mielőbbi belépésre.

Az állást, mely pénzbeszedéssel is jár, csak olyan, megfelelő óvadékkal rendelkező, nyerheti el, a ki már hasonló állásban, vagy számabeli nagykereskedésben mint első segéd, volt alkalmazva — Ajánlatok „Dunántul” jelige alatt e lap kiadóhivatalába küldendők.

4% - OS

PÉNY

törlesztéses kölcsönöket nyújtok budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan 3/4 értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra. Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre gyorsan és diszcreten.

Bank- és magánadósságok convertálása
LANG SAMU

bankbizomány

Budapest VI., István-tér 16.

A kölcsön nem zalogleveleken, hanem készpénzben lesz folyósítva.

Értékpapírok és részvények a legmagasabb napi árfolyam mellett megvételre.
(Válaszbélyeg.)

„MAYER” gépgyár

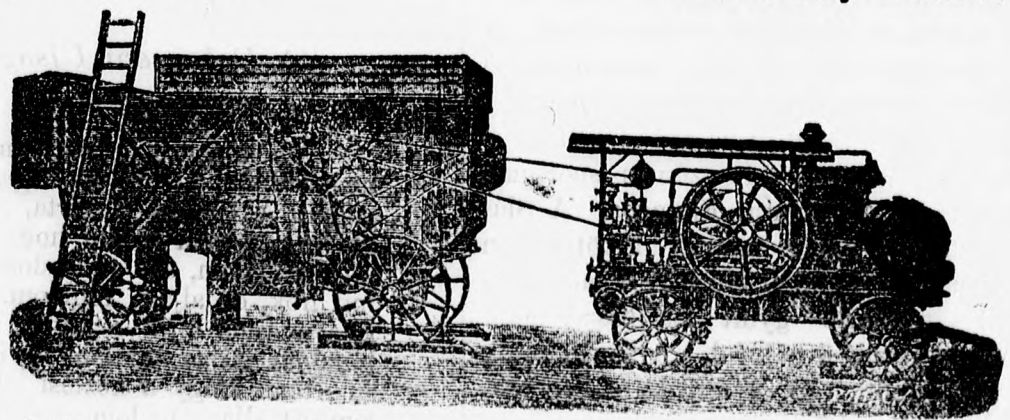
vas és fémöntöde részvénytársaság SZOMBATHELY.

Raktár: Budapest, V. Lipót-körút 15.

Készít mindennemű

Gazdasági gépeket, kitanó szerkezetű Benzin- és szivő-gázmotorokat 1—50 lóerőig

Benzin-motoros cséplőkeszletek
Legolcsóbb üzem!
Tűzveszely kizárva

Malomépítész
Különlegesség
Osborne D. M.-féle

Uj hengerek, minden e szaknála végő gépek gyártása műmalmi berendezések. Legújabb szekezetű csavaros és szabad. kir. víznyomású berendezések. világhírű amerikai arató és kaszál gépek magyarországi kizárólagos képviselősege.

Képes árjegyzék ingyen és lémentve. * Kivántra ingyen és bérmentve külön költségvetést ingyen

18420-1904. sz.

Árverési hirdetés.

Debrecen sz. kir. város Tanácsa az Epraskerői csapszék és hozzá tartozó föld bérbeadása végett 1904. évi október hó 17. napjának d. e. 9 órájára a városház nagytermében tartandó újabb árverést tűz ki. Az árverési feltételek az árverelni óhajtok általi megtekintetés végette városi számvevői hivatalban a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Debrecen, 1904. szeptember hó 29.

A városi tanács.

fényképészeti cikkek

Lada kufferek

uti készletek, pénz, szivar és levéltárcák,

férfi fehéreneműek,

(mérték után is készülnek).

solingeni kések, ollók, borotvák, haj, köröm és ruha kefék, fésűk, szappanok, tükrök nagy választékban, jutányos áron kaphatók:

BORSOS KATA

műipar és férfi divat áru raktárában

Debrecen, városház épülete

bőr áruk

A FÖLDES-féle Margitcrème legjobb a világon. Hatása csodás.

Legkitünőbb a nap és szél befolyása ellen sem higanyt, sem ólnot nem tartalmaz a zsirmentes közkedvelt

FÖLDES-féle Margit Crème

Ezen világhírű arckenőcs pár nap alatt eltávolít szeplőt, ajtfoltot, pattanást, bőrtörést, (Mitesser) és minden más bőrbajot. Kisimítja a ráncokat és az arcot, fehérré, simává varázsolja üdít és fiatalít.

A: kis tégely 1 k. nagy 2 k.

Pestán utárvétellel vagy a pénz előzetes küldése után küldi a készítő

FÖLDES KELEMEN

gyógyszerész ARAD. Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerekkereskedésben.

Kiváló toilett-cikkek:

Margit-hőlgypor (3 színben) K. 1-20
Margit-szappan 70 f.
Margit-fogpép I.-K. (Zahn-pasta)
Margit-arcvíz I.-K.

Főraktár: Földes Kelemen gyógyszerész ARAD.

Hölgyek részére nélkülözhetetlen! Legjobb szépség

SPECIALISTA

sérvkötőkben

Keleti-féle legújabb ca. és kir. szab. sérvkötő pneumatikus gummi-pellotával, a legtokélete sebb a maga nemében. Nem csuszlik, nem okoz kellemetlen nyomást és rendkívül kitűnő fekvése által felülmul minden más gyártmányt.

Árak:

Egyoldalú — 12 korona.

Kétoldalú — 24 korona.

Ujdonság! Kétoldalú — 24 korona. Cs. és kir. szab. Keleti-féle „Gummi-sérvkötő“

szarvasbőr védővel és biztonsági övvel különösen gyenge és nyomást nem kedvelő egyéneknek kitűnő szolgálatot tesz, éjjeli használatra melegen ajánlható

Ára: Egyoldalú 10 korona. — Kétoldalú 20 korona.

valódi angol acél rugóval egyszerű de igen szolid és tartós kivitelben! Árak 6-8-10 korona. Testgyógyászati gyáramban teljes jóállás és legjutányosabb áruk mellett készülnek továbbá

Műlábak és műkezek amputáltak részére.

Műfüzők és egyenestartók ferdénnyittek részére.

Járó és támgépek, csondb-, térd és bokazüvelő gyaladásnál stb. Haskötők, gyomorbaj, vándorvese, ki dőksérv és lógó has ellen 7-24 koronáig.

Havibajkötők 5-11 koronáig, Gumigörseér narisnyák 3-15 koronáig, heretartók, 0.50-1 koronáig (Sis pensor) stb.

Legújabb szerkezetű

Betegtoló-kocsik és székek

lábbadozók és rokkantak számára elismert legjobb minőség, eredeti gyári áruk mellett!

Ujdonság Igen célszerű

Cs. és kir. sz. szagtalan higiénikus szobaürszék (cset) legntesen zárható fedéllel

otpapir-tartók, eredeti angol klotetpapiros, higiénikus köpöcsészék, irrigátorok, fecskendő mlők, inhaláló-gépek, pöcsapok (katheter) valamint a betegápoláshoz és betegkönyelemhez való összes cikkek gyári raktára.

Fontos

Gummi! Valódi francia óvszer-különlegességek eredeti párisi csomagolásban Orvosilag ajánlva! Feltétlen biztos és ártalmatlan Árak Gummi 2-12 koronáig. Hal- hó yag 6-12 koronáig.

Női óvszerek (Pessarium oclusivum) Mensinga tanár új módszere szerint, több mint 100-szor használatra. Orvosi rendeletre adatik ki Ára kor. 3-5. Bevezető készülék hozzá kor. 3. Női biztonsági sivacs, ára tucatontként kor. 4-12.

legújabb 1903-4. évi körülbelül 3000 diszes kárát tartalmazó árjegyzéket titoktartás mellett a legbiztosabb és legkényelmesebb női küld ingyen és bérmentve.

Keleti J. műszergyáros Budapest, IV. Koronaherceg-u. 17.

(a főtitkarság Servita-rend zárda-palotában.)

Gyár: Központi városház. Alapítva 1878.

Figyelmeztetés!

Ezen hirdetésre való vontakozással, továbbá ezen hirdetésben b köldésével 20 kor. felüli bevásárlásnál — Gummiárunknál 20 szág zatiényi kedvezményt nyujtok.

URSUS

a legtökéletesebb borsajtó!

Az Ursus borsajtó következő előnyökkel bír: Vasgerenda és szabadalmazott nyomó fejszerkezet által a lehető legmagasabb nyomásérő, csekély embererő igénybevételével érhető el.

Az Ursus borsajtó aljrésze fából van a vasgerenda szerkezetbe illesztve, hogy a szőlő lé vasrészekkel nem érintkezik s így a bor megfeketedése nem fordul elő.

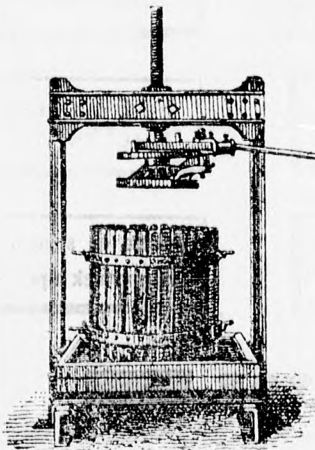
Az Ursus borsajtóból a törköly egy darabban vehető ki.

Az Ursus borsajtó szerkezete felülmulhatatlan szolid és erős.

Porcellán kályhák: budweissi és honi gyártmányban Meidingeri rendszerű és öntött vaskályhák és legjobb minőségű kályhák. Cserépkályhák átrakásánál a fűtőképesség tetemes emelésére és a lakás gyors felmelegítésére a feltűnést keltő új találmányu Multiplikator betétet felelősség mellett ajánlom.

Fürdőkádak és vasbutorok nagy raktára

Tóth Gyula DEBRECEN, Piac utca 20. és 27.

A gázkandallóval való fűtés

■ a legszebb, legbiztosabb és legjobban szabályozható, ■

■ nem füstöl, nem kormoz, nem szemetel, nem rontja a levegőt, disziti a lakást, ■

NEM DRÁGÁBB A FATÜZELÉSNEÉL.

Berendezése megrendelhető a légszeszgyárnál.

Csász. és kir.

udvari szállító.

Fernolend

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fénycrém mindenféle világos és fekete bőrnek részére, mely kiváló szel, fényt és tartósságot ad a bőrnek. Elhasznált peccótes, sárga vagy barna bőrnek a Lyosin egészen új fényt ad.

Alapított 1882. Gyári raktár Budapest V. Lipót-kö:nt 24. (Briefadresse Wien III.)
Wasche kaufen Sie nur Bruun euseife Mindenütt kapható

Bortermelők figyelmébe!

Tisztelettel tudatom, hogy Deák Ferenc-utcán fönnálló gépműhelyemben újtalálmányu és szabadalmazott vasszerkezetű és felülnyomásu

borsajtók és szőlőzuzókat

készítek, mely bármelyik külföldi gyártmányt is felülmulja.

A borsajtó fatányérral van ellátva, mustlé a vasrészekkel nem érintkezik, a törköly egy darabban kivehető.

Raktáromban minden nagyságban a legnagyobb választékban de olcsó árakban kapható.

Szives pártfogást kérek, tisztelettel

Preizler Mór

műlakatos és gépjavitó műhelye

Védjegy:
Turul madár.

Feltűnést keltő árak!

Védjegy:
Turul madár.

Női cugos cipő 240 frt

Női fűzős cipő, fekete és színes 280 frt

Női gombos cipő 3 frt

Női fűzős cipő Box-Calf gombos 4 frt 375 frt

Férfi cugos cipő borított és sima 260 frt

Férfi hegymászó cipő 3 frt

Férfi cugos, Box fűzős 450 425 frt

Női gombos cipő ne-
mezből bőrborítással 2 frt

Női fűzős cipő erős és tartós bőrből, meleg béléssel 3 frt

Női nemez félcipő sarokkal 1 frt

Férfi nemez félcipő sarokkal 120 frt

Igen tartós posztó és orosz-lakk cugoscipő duplatalppal 475 frt

Fűzős cipők leány-
kák részére 160 frt

Gombos cipők leány-
kák részére 2 frt

Fekete és színes, fűzős v. gombos gyermek cipők 90 krtól feljebb.

Színes Mikado cipő, gyermekek, nők és férfiak részére 50 kr.-tól t.-ig

TURUL

■ cipőgyár ■

■ részvénytársaság ■

■ központi ■

főraktár: Debrecen, csak

Piac-utca 50. szám.

